

ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာလွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများအပေါ် လေ့လာခြင်း (ပေါ်တူဂီနိုင်ငံ)

နိဒါန်း

ပေါ်တူဂီနိုင်ငံ (Portuguese Republic) သည် ဥရောပတိုက်၏ အနောက်တောင်ဘက်အခြမ်းရှိ အိုင်ဘေးရီးယန်းကျွန်းဆွယ် (Iberian Peninsula) ၏ အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းတွင် တည်ရှိပါသည်။ အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာအတွင်းရှိ Azores နှင့် Madeira ကျွန်းစုတို့သည်လည်း ပေါ်တူဂီနိုင်ငံ ပိုင်နက်တွင် ပါဝင်ပြီး အရှေ့ဘက်နှင့်တောင်ဘက်တွင် စပိန်နိုင်ငံနှင့် နယ်နိမိတ်ချင်းထိစပ်လျက် ရှိပါသည်။ ဥရောပတိုက်၏ အနောက်ဘက်အစွန်အဖျားပိုင်းတွင် တည်ရှိသည့်နိုင်ငံဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ နိုင်ငံ၏အနောက်ဘက်နှင့်တောင်ဘက်ပိုင်းသည် အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာဖြင့် ကပ်လျက်ရှိပါသည်။ ဧရိယာအကျယ်အဝန်းအားဖြင့် ၃၅၆၀၈ စတုရန်းမိုင် (၉၂၂၅၅ စတုရန်းကီလိုမီတာ) ရှိပြီး ခန့်မှန်းလူဦးရေ ၁၀၃၀၀၀၀ (၂၀၂၁ ခုနှစ် စာရင်းအရ) ရှိပါသည်။ မြို့တော်မှာ လစ်စဘွန်း (Lisbon) ဖြစ်ပြီး ရုံးသုံးဘာသာမှာ ပေါ်တူဂီဘာသာ စကားဖြစ်ပါသည်။ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုအနေဖြင့် ရိုမန်ကတ်သလစ်ဘာသာကို အများဆုံးကိုးကွယ်ကြပါသည်။

နိုင်ငံရေးစနစ်

ပေါ်တူဂီနိုင်ငံသည် ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် King Manuel II ကို ဖြုတ်ချခဲ့ပြီး သမ္မတနိုင်ငံကို ထူထောင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအသစ်ကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး လက်ရှိတွင် Semi-Presidential System ကျင့်သုံးလျက်ရှိပါသည်။ သမ္မတသည် နိုင်ငံ၏အကြီးအကဲနှင့် စစ်ဦးစီးချုပ်ဖြစ်ပြီး Absolutely Majority System ဖြင့် ပြည်သူ့လူထုက တိုက်ရိုက်ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သက်တမ်းမှာ ငါးနှစ်ဖြစ်ပြီး တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်း နှစ်ကြိမ် ထက်ပို၍ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခွင့်မရှိပါ။ ဝန်ကြီးချုပ်ကိုမူ ပါလီမန်လွှတ်တော်၏ထောက်ခံမှုဖြင့် သမ္မတက ခန့်အပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အရ အစိုးရအဖွဲ့ (Council of Ministers/ Cabinet) သည် ပေါ်တူဂီနိုင်ငံ၏မူဝါဒများကို ချမှတ်သည့်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအစိုးရအဖွဲ့ကို ဝန်ကြီးချုပ်က ဦးဆောင်၍ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန အသီးသီးမှ ဝန်ကြီးများ၊ အတွင်းရေးမှူးများ (ဝန်ကြီးမခန့်အပ်သည့်ဌာနများအတွက်) ပါဝင်ပါသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်သည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းယန္တရား၏ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သမ္မတအား တာဝန်ခံရသကဲ့သို့ မူဝါဒရေးရာပိုင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လွှတ်တော်အား တာဝန်ခံရပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဝန်ကြီးချုပ်သည် မူဝါဒများကို ဟန်ချက်ညီညီဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဦးဆောင်ကွပ်ကဲရသည့် ဝန်ကြီးဌာနအားလုံး၏အကြီးအမှူး (Head of the civil service) ဖြစ်ပါသည်။

ပါလီမန်လွှတ်တော် (Assembleia da República/ Assembly of the Republic)

ပေါ်တူဂီနိုင်ငံတွင် လွှတ်တော်တစ်ရပ်သာရှိပြီး နိုင်ငံသားအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုပါသည်။ သက်တမ်းမှာ လေးနှစ်ဖြစ်ပြီး အချိုးကျကိုယ်စားပြုစနစ် (Proportional Representation System - Closed List) ဖြင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက်မှာ အတိအကျမရှိဘဲ ၁၈၀ မှ ၂၃၀ အကြား ရွေးကောက်တင်မြှောက်နိုင်ကြောင်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ လက်ရှိလွှတ်တော်တွင်

ကိုယ်စားလှယ် ၂၃၀ ရှိပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ၎င်းတို့ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသော မဲဆန္ဒနယ်ကို ကိုယ်စားပြုခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ပေါ်တူဂီနိုင်ငံတစ်ခုလုံးကို ကိုယ်စားပြုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတွင်းမဲဆန္ဒနယ် ၁၈ ခု၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရပြည်နယ် နှစ်ခုဖြစ်သည့် Azores နှင့် Madeira ကျွန်းစုတို့အတွက် မဲဆန္ဒနယ် နှစ်ခု၊ နိုင်ငံပြင်ပမဲဆန္ဒနယ် နှစ်ခု (ဥရောပတိုက်အတွင်းနေထိုင်သည့် ပေါ်တူဂီနိုင်ငံသားများအတွက် မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုနှင့် ဥရောပတိုက်ပြင်ပတွင်နေထိုင်သည့် ပေါ်တူဂီနိုင်ငံသားများအတွက် မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခု) စုစုပေါင်း မဲဆန္ဒနယ် ၂၂ ခုရှိပါသည်။ နိုင်ငံပြင်ပမဲဆန္ဒနယ်နှစ်ခုအတွက် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် နှစ်ဦးစီ သတ်မှတ်ထားပြီး ကျန်မဲဆန္ဒနယ် ၂၀ ၏ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အရေအတွက်မှာ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် မဲဆန္ဒရှင်အရေအတွက် ပေါ်မူတည်၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ကျင်းပမည့် ပါလီမန်လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲအတွက် မဲဆန္ဒနယ်အလိုက် ရရှိမည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

စဉ်	ခရိုင်	ရရှိမည့်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက်	Map
၁	Lisbon	48	
၂	Porto	40	
၃	Braga	19	
၄	Setúbal	18	
၅	Aveiro	16	
၆	Leiria	10	
၇	Coimbra	9	
၈	Faro	9	
၉	Santarém	9	
၁၀	Viseu	8	
၁၁	Madeira	6	
၁၂	Viana do Castelo	6	
၁၃	Azores	5	
၁၄	Vila Real	5	
၁၅	Castelo Branco	4	
၁၆	Beja	3	
၁၇	Bragança	3	
၁၈	Évora	3	
၁၉	Guarda	3	
၂၀	Portalegre	2	
၂၁	Europe	2	
၂၂	Outside Europe	2	
	Total	230	

လွှတ်တော်၌ နေရာခွဲဝေရာတွင် D'Hondt method ဖြင့် တွက်ချက်ခြင်းဖြစ်ပြီး ထူးခြားချက်မှာ အနိမ့်ဆုံးရရှိရမည့်ထောက်ခံမဲရာခိုင်နှုန်း (Threshold) သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်

မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော ပေါ်တူဂီနိုင်ငံသားများသည် လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ သို့သော် အောက်ဖော်ပြပါပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်မရှိပါ-

- (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတ၊

- (ခ) လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲ တရားသူကြီးများနှင့် အစိုးရဌာနများ၊
 - (ဂ) အပိုဒ် (ခ) တွင် မပါဝင်သော်လည်း ရွေးကောက်ပွဲအတွက်ဖြစ်စေ၊ အစိုးရကိစ္စရပ်တစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်စေ ခန့်အပ်ခြင်းခံထားရသော တရားသူကြီးများ၊
 - (ဃ) အချိန်ပြည့် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော တပ်မတော်သားများနှင့် လက်ရှိတွင် စစ်မှုထမ်းနေသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ၊
 - (င) လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲ သံတမန်များ၊
 - (စ) အပိုဒ် (င) တွင် မပါဝင်သော်လည်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း အမည်စာရင်း တင်သွင်းပြီးသည့်နောက်တွင် သံတမန်ရေးရာ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နေသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ၊
 - (ဆ) ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ။
- ထို့ပြင် အခွန်ရုံးများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ အကြီးအကဲများ၊ တရားစီရင်ခွင့်အာဏာကိုပိုင်ဆိုင်ထားသော ခရစ်ယာန်ဘုန်းတော်ကြီး၊ အခြားဘာသာများမှ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များသည် မိမိတို့တာဝန်ဝတ္တရားများ ဆောင်ရွက်ရာ မဲဆန္ဒနယ်အတွက် လွှတ်တော်

ကော်ရယ်လ်ခိုင်

မည်သူမဆို အထူးခွင့်ပြုချက်အနေဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပသည့်နေ့မတိုင်မီ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည်ဟု ယူဆပြီး လုပ်ခလစာအပါအဝင် အခြားခံစားခွင့်အားလုံးကို ခံစားခွင့်ရရှိပါသည်။

မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်

ပေါ်တူဂီနိုင်ငံသားများသည် မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းတွင် မှတ်ပုံတင်ရန် တာဝန်ရှိကြောင်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ သို့ရာတွင် ဆန္ဒမဲပေးခြင်း/မဲပေးခြင်းသည် မဲဆန္ဒရှင်၏ သဘောဆန္ဒအလျောက်သာဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း အတိအလင်းပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူတစ်ဦး၏ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်အနေဖြင့် မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော အသက် (၁၈) နှစ်ပြည့်ပြီးသည့် နိုင်ငံသားများအားလုံး (ပေါ်တူဂီနိုင်ငံတွင်း၌ ဖြစ်စေ၊ မကာအို၌ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံပြင်ပတွင်ဖြစ်စေ နေထိုင်သူများ) ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် အခြားနိုင်ငံသားအဖြစ်ခံယူထားသည့် ပေါ်တူဂီနိုင်ငံသားများသည်လည်း ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း နိုင်ငံ၏ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် အတိအကျ ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။

စောင့်ကြည့်ရမည့်အခြေအနေမဟုတ်သည့် တိုင် ကာယကံရှင်ကိုယ်တိုင်က စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြန်လည်ကုစားနေရသည်ဟု ဝန်ခံထားသော သို့မဟုတ် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာပြင်းထန်စွာထိခိုက် ဒဏ်ရာရှိထားသည်ဟု ဆရာဝန်နှစ်ဦးက အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထားသောပုဂ္ဂိုလ်၊ တရားရုံး၏ အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို စောင့်ဆိုင်းနေရသော နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများကို ပိတ်ပင် တားမြစ်ခြင်းခံထားရသည့်သူများအနေဖြင့် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်မရှိပါ။

မဲရုံသတ်မှတ်ခြင်း

ပေါ်တူဂီနိုင်ငံတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံပြင်ပ၌ ဖြစ်စေ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ် (Citizen Card) တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့်လိပ်စာအရ ဆန္ဒမဲပေးရမည့် နေရာကို သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများအနေဖြင့် နေရပ်လိပ်စာ အပြောင်းအလဲရှိပါက ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမီ ရက်ပေါင်း ၆၀ ကြိုတင်၍ Update ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မဲရုံတည်နေရာကို Online မှ သော်လည်းကောင်း၊ SMS မှသော်လည်းကောင်း သိရှိနိုင်ပါသည်။

စီရင်စု (Parish) တစ်ခုတွင် မဲရုံတစ်ရုံထားရှိပြီး မဲဆန္ဒရှင် ၁၀၀၀ ထက်ကျော်လွန်သည့် စီရင်စု ဖြစ်ပါက လိုအပ်သလို မဲရုံအရေအတွက်ကို တိုးချဲ့ သတ်မှတ်ပါသည်။ နိုင်ငံပြင်ပတွင် မှတ်ပုံတင် ထားသည့် မဲဆန္ဒရှင် ၅၀၀၀ နှင့်အထက်သည် ရွေးကောက်ပွဲနေ့တွင် ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ လာရောက်၍ မဲပေးမည်ဆိုပါက မဲရုံဖွင့်လှစ်နိုင်ပါ သည်။

ဆန္ဒမဲပေးခြင်း

ပါလီမန်လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများကို တနင်္ဂနွေနေ့ သို့မဟုတ် အစိုးရရုံးပိတ်ရက်၌ ကျင်းပပါသည်။ မဲရုံဖွင့်ချိန်မှာ နံနက် ၈ နာရီဖြစ်ပါ သည်။ ဆန္ဒမဲပေးရာတွင် မဲဆန္ဒရှင်များသည် သက်ဆိုင်ရာမဲရုံသို့သွားရောက်၍

ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန မိသားစုများက ဆွမ်းဆန်တော် လှူဒါန်း

နေပြည်တော် ဖေဖော်ဝါရီ ၂၄
ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန တပ်ဖွဲ့
ဝင်/ဝန်ထမ်း အရာထမ်း၊ အမှုထမ်း
မိသားစုများက မြို့နယ်
အသီးသီးရှိ ဘုန်းတော်ကြီး
ကျောင်းများသို့ ဆွမ်းဆန်တော်
များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းလျက်
ရှိသည်။
ထိုသို့ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ
ယနေ့တွင် တနင်္သာရီတိုင်း
ဒေသကြီး ဘုတ်ပြင်းမြို့နယ်ရှိ
မာန်အောင် ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်
သို့လည်းကောင်း၊ မွန်ပြည်နယ်

မော်လမြိုင်မြို့နယ်ရှိ ဝဲပျံစာသင် ပြည်နယ် ဘူးသီးတောင်မြို့နယ်
တိုက်သို့ လည်းကောင်း၊ ရခိုင် ရှိ မြို့ဦးကျောင်းတိုက်သို့

လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်တိုင်း
ဒေသကြီး မှော်ဘီမြို့နယ်ရှိ
ရွှေမြယာ ကျောင်းတိုက်သို့
လည်းကောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်
ကလေးမြို့နယ်ရှိ မြို့အေး
ကျောင်းတိုက်သို့ လည်းကောင်း၊
ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး
ဘိုကလေးမြို့နယ်ရှိ မိတ္ထီလာ
ကျောင်းတိုက်သို့ လည်းကောင်း
သွားရောက်၍ ဆရာတော်၊
သံဃာတော်များအား ဆွမ်းဆန်
တော်များကို တာဝန်ရှိသူများက
ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခဲ့ ကြကြောင်း
သိရသည်။
သတင်းစဉ်

မကွေးတိုင်းဒေသကြီး သမဝါယမကဏ္ဍမှ စပါးဝယ်ယူရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်

မကွေး ဖေဖော်ဝါရီ ၂၄
သမဝါယမကဏ္ဍမှ စပါးဝယ်ယူခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ ကြိတ်ခွဲခြင်းနှင့်
ဖြန့်ဖြူးခြင်းလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်
ရှိရာ မကွေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ အောင်လံ၊ ပွင့်ဖြူနှင့် မင်းဘူး
မြို့နယ်တို့မှ သမဝါယမအသင်းများက တောင်သူများ စိုက်ပျိုးထားသည့်
မနောသုခစပါးတင်း ၉၀၀၊ ရတနာတိုးစပါးတင်း ၆၀၀ နှင့် ဧည့်မထ
စပါးတင်း ၅၀၀ စုစုပေါင်းစပါးတင်း ၂၀၀၀ ကို ဝယ်ယူခဲ့သည်။
ထိုသို့ စပါးဝယ်ယူရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်
ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် စပါးများရောင်းချရာတွင် သင့်တင့်မျှတသော
ဈေးနှုန်းများရရှိကာ တောင်သူများ၏စီးပွားရေးကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ
အထောက်အကူပေးလျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။
သတင်းစဉ်

စာမျက်နှာ ၁၈ မှ

နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ် (Citizen Card/ Identification Card) ကို မဲရုံမှူးထံပြသပြီး ဆန္ဒမဲလက်မှတ်ထုတ်ယူနိုင်ပါသည်။ မဲဆန္ဒရှင်များ အနေဖြင့် ဆန္ဒမဲလက်မှတ်တွင် ပါဝင်သောနိုင်ငံရေး ပါတီများ (ညွှန်ပေါင်းပါတီများအပါအဝင်) အနက် မိမိတို့ကြိုက်နှစ်သက်ရာ နိုင်ငံရေးပါတီ၏နံဘေးရှိ စတုရန်းကွက်တွင် (x) အမှတ်အသားခြစ်၍ ဆန္ဒပြုနိုင်ပါသည်။ ထို့နောက် ဆန္ဒမဲပုံးအတွင်း ထည့်နိုင်ရေးအတွက် ဆန္ဒပြုပြီးသော မဲလက်မှတ် ကို လေးခေါက်ချိုး၍ မဲရုံမှူးထံ အပ်နှံရမည်ဖြစ်ပါ သည်။

ရွေးကောက်ပွဲနေ့တွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုး ကြောင့် မဲရုံတွင် ဆန္ဒမဲပေးရန်အခက်အခဲရှိသော အောက်ဖော်ပြပါပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကြိုတင်ဆန္ဒမဲ ပေးနိုင်ပါသည်-

- (က) မိမိတို့တာဝန်ဝတ္တရားများကြောင့် မဲရုံများ သို့ မသွားရောက်နိုင်သည့် တပ်မတော် သားများ၊ နိုင်ငံတော်လိုခြံရေးတာဝန်ယူ ထားသောအဖွဲ့အစည်းများမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ နှင့် မီးသတ်သမားများနှင့် ဆေးဘက် ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ၊
- (ခ) ပင်လယ်ရေကြောင်းသွားလာမှု၊ လေ ကြောင်းသွားလာမှု၊ ရထားလမ်း၊ အဝေး ပြေးလမ်းများနှင့် ဆက်စပ်လုပ်ကိုင်နေကြ သောပုဂ္ဂိုလ်များ၊
- (ဂ) ဆေးရုံတက်ရောက်နေကြသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ၊
- (ဃ) ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်သူများ သို့မဟုတ် ထောင်ဒဏ်ကျခံနေရသော်လည်း နိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများ ပိတ်ပင်ထားခြစ် ခြင်းမခံရသူများ၊
- (င) ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပသည့်နေ့တွင် ပြိုင်ပွဲ ဝင်ရန် နိုင်ငံပြင်ပသို့ရောက်ရှိနေသော နိုင်ငံကိုယ်စားပြုအားကစားသမားများ၊
- (စ) အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲ နေ့တွင် မဲရုံသို့ လာရောက်၍ ဆန္ဒမဲပေး နိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ၊
- (ဆ) မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် နေရာမဟုတ်ဘဲ အခြားခရိုင်တစ်ခု သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရပြည်နယ် သို့မဟုတ် ကျွန်းစုတစ်ခုတွင် ပညာ သင်ကြားနေသည့်ကျောင်းသားများ၊
- (ဇ) ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ပြည်ပ သို့သွားရောက်တာဝန် ထမ်းဆောင်နေ သည့် တပ်မတော်သားများ၊
- (ဈ) လူသားချင်းစာနာမှုအဖွဲ့ (Humanitarian Mission) ဖြင့် နိုင်ငံပြင်ပသို့ သွားရောက် နေသည့် ဆရာဝန်များ၊ သူနာပြုများနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ၊
- (ည) နိုင်ငံပြင်ပတွင် ပညာသင်ကြားနေသည့် ကျောင်းသားများ၊ သုတေသနပညာရှင်များ၊

(ဋ) နိုင်ငံပြင်ပတွင် ဆေးကုသခွင့်ခံယူနေ သူများ၊ ၎င်းနှင့်အတူလိုက်ပါသွားကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊

(ဌ) အထက်ဖော်ပြပါပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်အတူ လိုက် ပါသွားကြသည့် မိသားစုဝင်များ။

မဲဆန္ဒရှင်အသိပညာပေးခြင်း
National Election Commission သည် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ဆန္ဒမဲပေး ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ Radiotelevisão Portuguesa၊ Radiodifusão Portuguesa၊ စာနယ်ဇင်းအစရှိသည်ဖြင့် ပြည်သူလူထုထံ သတင်း အချက်အလက်များ ရောက်ရှိနိုင်မည့်နည်းလမ်းမျိုးစုံ ကို အသုံးပြု၍ ပြည်သူလူထုအား မဲဆန္ဒရှင်အသိ ပညာပေးခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါ သည်။

ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲသည့်အဖွဲ့အစည်း ပေါ်တူဂီနိုင်ငံ၏ National Election

ရန် အသိပညာပေးခြင်း (အထူးသဖြင့် Mass Media များမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း)၊ မဲဆန္ဒရှင်မှတ်ပုံ တင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံသားတိုင်း တစ်ပြေးညီဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မဲဆွယ် စည်းရုံးသည့်ကာလအတွင်း လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်အားလုံး တန်းတူညီမျှ ဟောပြောစည်းရုံးနိုင် ရေးနှင့် မဲဆွယ်နိုင်ရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်ပေး ခြင်း၊ တီဗွီ၊ ရေဒီယိုများမှတစ်ဆင့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ ဟောပြောစည်းရုံးရာ တွင် အချိန်ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲ ဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေနှင့် အသုံးစရိတ်ကြီးကြပ်ခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များကို ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တာဝန် များကို ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

National Election Commission အနေဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ ဝန်ကြီးဌာနများထံ

တစ်ရာခိုင်နှုန်းနှင့်အထက်ရရှိပါက လွှတ်တော် တွင် နေရာတစ်နေရာရရှိနိုင်သည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

နိုင်ငံ
ပေါ်တူဂီသည် ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ နှောင်းပိုင်းတွင် ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိ ကျင့်သုံးချိန်မှစ၍ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ ရွေးကောက်ပွဲများမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံရေးပါတီများ အကြား ငြိမ်းချမ်းသောအာဏာလွှဲပြောင်းမှုပုံစံ ကို ခိုင်မာစွာတည်ဆောက်လျက်ရှိသည့် နိုင်ငံတစ် နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိလွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်များတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှု ၃၈ ရာခိုင်နှုန်း ရှိပြီး သုံးဦးမှာ အာဖရိကနွယ်ဖွားအမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် အဆိုပါ အာဖရိကနွယ်ဖွား အမျိုးသမီးလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် သုံးဦးသည် လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုနှင့် တွေ့ကြုံခွဲရသော်လည်း တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု များနှင့် အမျိုးသမီးများသည် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးအပြည့်အဝရရှိကြပြီး နိုင်ငံရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည် ကို စစ်တမ်းများအရ လေ့လာသိရှိရပါသည်။ ပေါ်တူဂီနိုင်ငံ၏ (၁၅) ကြိမ်မြောက် ဥပဒေပြု လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲကို ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ ကြောင်း ရေးသားတင်ပြအပ်ပါသည်။ ။

- ရည်ညွှန်းကိုးကား
- <https://www.parlamento.pt/sites/EN/Parliament/Documents/Constitution7th.pdf>
 - [https://www.parlamento.pt/sites/EN/Parliament](https://www.parlamento.pt/sites/EN/https://www.parlamento.pt/sites/EN/Parliament)
 - https://o.nsd.no/european_election_database/country/portugal/parliamentary_elections.html
 - <https://aceproject.org/ero-en/regions/europe/PT/portugal-electoral-law-english-2011/view>
 - <https://www.legislationline.org/documents/action/popup/id/4421>
 - <https://www.coe.int/en/web/electoral-assistance/elecdata-portugal>
 - <https://www.britannica.com/place/Portugal/Government-and-society>
 - <https://freedomhouse.org/country/portugal/freedom-world/2021>
 - <https://eportugal.gov.pt/en/cidadaos/votar>
 - https://en.wikipedia.org/wiki/2022_Portuguese_legislative_election

ပေါ်တူဂီနိုင်ငံသည် ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် King Manuel II ကို ဖြတ်ချခဲ့ပြီး သမ္မတနိုင်ငံကို ထူထောင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအသစ်ကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး လက်ရှိတွင် Semi-Presidential System ကျင့်သုံးလျက်ရှိပါသည်။ သမ္မတသည် နိုင်ငံ၏အကြီးအကဲနှင့် စစ်ဦးစီးချုပ်ဖြစ်ပြီး Absolutely Majority System ဖြင့် ပြည်သူလူထုက တိုက်ရိုက်ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သက်တမ်းမှာ ငါးနှစ်ဖြစ်ပြီး တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်း နှစ်ကြိမ် ထက်ပို၍ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခွင့်မရှိပါ။ ဝန်ကြီးချုပ်ကိုမူ ပါလီမန်လွှတ်တော် ၏ထောက်ခံမှုဖြင့် သမ္မတက ခန့်အပ်ခြင်းဖြစ်

Commission သည် အမှီအခိုကင်းမဲ့စွာ သီးခြား လွတ်လပ်စွာ ရပ်တည်နေသည့်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါ သည်။ ဥက္ကဋ္ဌနှင့်အဖွဲ့ဝင် ၁၀ ဦးပါဝင်ပြီး သက်တမ်း မှာ နှစ်နှစ်ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က ကျမ်းသစ္စာ ကျန်ဆိုသည့်အချိန်ထိဖြစ်ပါသည်။
ဥက္ကဋ္ဌသည် Supreme Counsel of Magistrates က ခန့်အပ်သည့် တရားလွှတ်တော်ချုပ်မှ တရားသူ ကြီးဖြစ်ပါသည်။ အဖွဲ့ဝင်များမှာ လွှတ်တော်တွင် နေရာရရှိထားသည့် နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ အဆိုပြု တင်သွင်းသော အမည်စာရင်းများအနက်မှ ရွေးချယ် ခန့်အပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပြန်ကြား တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီ ပါဝင်ပါသည်။
National Election Commission အနေဖြင့် မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာလုပ်ငန်း စဉ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နားလည်သဘောပေါက်စေ

လိုအပ်ပါက အကူအညီတောင်းခံနိုင်သည့် အခွင့် အာဏာရှိပါသည်။
တွေ့ရှိချက်
မဲဆန္ဒရှင်များသည် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မဲဆန္ဒရှင် စာရင်းတွင်မှတ်ပုံတင်ရန် တာဝန်ရှိသည့်အပြင် နိုင်ငံတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံပြင်ပ၌ဖြစ်စေ နိုင်ငံသား စိစစ်ရေးကတ် (Citizen Card) တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် လိပ်စာပေါ်မူတည်၍ ဆန္ဒမဲပေးရမည့်နေရာကို သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် မဲဆန္ဒရှင်စာရင်း ဖောင်းပွခြင်းမရှိသဖြင့် ပြည့်စုံမှန်ကန်သောမဲဆန္ဒရှင် စာရင်းကို ရရှိစေနိုင်ပါသည်။
ထို့ပြင် နိုင်ငံရေးပါတီအင်အား ကြီးသည် ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်စေ တန်းတူညီမျှလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခွင့်နှင့် ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်ပေးထားသည့်အပြင် အနိမ့်ဆုံးရရှိရမည့် ထောက်ခံမဲရာခိုင်နှုန်း (Threshold) သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိသည့်အတွက် နိုင်ငံရေးပါတီငယ်များပင်လျှင် ထောက်ခံမဲ